

KUBBEDE SADA

Yıl:1 Sayı:3 Mart 2021

Baki kalan bu kubbede
bir hoş sadâ imiş...

Bâkî

Bu çalışma Çiğil Şehit Hacı Mehmet Yavuz İmam Hatip Ortaokulu
ve 100. Yıl Ahmet Haşhaş Ortaokulu - İmam Hatip Ortaokulu
öğrencilerinin öncülüğünde yapılmaktadır.

SUNUŞ

Yunus Emre AY

Serap BİLİR

ŞİR

Yağmur Sena HEZER

Hatice Ceylin GÜRSES

Mustafa SABAN

Aleyna DOĞAN

Esmâ TAŞPINAR

DENEME

Fatma Tuğba CENGİZ

Sevim Mine PAMUKÇU

Sude Nur YILDIZ

Beyza Nur ADIGÜZEL

Ayşegül BORA

ÖYKÜLER

Ayşenur Beyza MAVUŞ

ARAŞTIRMA

Hüseyin ÇETİNKAYA

Aleyna DOĞAN

Hatice Ceylin GÜRSES

Ramazan İnanç İBİŞDAYI

RÖPÖRTAJ

Fatma Tuğba CENGİZ

Melek KALELİ

SİNEMA

Hilal TEZEL

RESİM VE FOTOĞRAFLAR

Dilara ATEŞ

M.Emin BAKİ

Zeynep ÜNSAL

Sena KOÇ

Arife ÇAMLİBEL

Melek KALELİ

Egehan RENKLİALEV

EMEĞİ GEÇENLER

ÇİĞİL ŞEHİT HACI MEHMET YAVUZ İMAM HATİP ORTAOKULU
ve 100. YIL AHMET HAŞHAŞ ORTAOKULU-İMAM HATİP ORTAOKULU
ÖĞRENCİLERİ

Değerli okurlarımız üçüncü sayımız ile sizlerle. Bu sayımızda yeni çalışma arkadaşları kazanmış olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Bu sayımız ile birlikte Selçuklu 100. yıl Ahmet Haşhaş Ortaokulu öğrencileri ile Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Serap BİLİR öğretmenimizin öncülüğünde çalışmaya karar verdik. Allah nasip ederse bu şekilde devam etmeye çalışacağız. Gençlerin kültürel olarak sanatsal olarak kendilerini ifade edebilme imkanı olma hedefi ile oluşturmuş olduğumuz fanzin çalışmamız bugün Türkiye’de ortaokul ve imam hatip ortaokulları arasında çıkmakta olan tek kültür ve sanat merkezli çalışma. Bu çalışmayı genişletmek bize mutluluk veriyor. İnşallah daha da genişler. Gençler vakitlerini bu tarz faaliyetler ile daha çok geçirirler ise amacımıza ulaştığımız demektir. Aramıza katılacak yeni öğretmenlere ve öğrencilere ortaya konulacak yeni fikir ve önerilere kapımız sonuna kadar açıktır. Ben şahsım ve okulum adına bir kez daha pandemi sürecinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza ve sağlık çalışanlarımıza Allah’tan rahmet yakınlarına baş sağlığı diliyor, bu ay içerisinde iştirak ettiğimiz tıp bayramlarını kutluyorum. Yine içerisinde bulunduğumuz ay içerisinde iştirak ettiğimiz dünya kadınlar günü dolayısıyla Allah’ın emaneti kadınların kadınlar gününü kutluyorum. Son olarak ise Çanakkale deniz savaşları zaferimizin yıl dönümünde Çanakkale’yi geçilmez kılan şanlı ecdadımızı hürmetle, muhabbetle ve minnetle anıyorum.

Yeniden buluşmak duasıyla...

Yunus Emre AY

ÇİĞİL ŞEHİT HACI MEHMET YAVUZ
İMAM HATİP ORTAOKULU DİN KÜLTÜRÜ
VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ

Merhaba sevgili öğrenciler...Yepyeni bir çalışmayla sizlerle beraber olmak çok güzel. Çiğil Şehit Hacı Mehmet Yavuz İmam Hatip Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni Yunus Emre AY ve değerli öğrencilerinin çıkartmış olduğu dergi çalışmasına bizleri de dahil ettiler. Kendilerine çok teşekkür ediyoruz. Beraber olarak bu sayıyı hazırlamak nasip oldu. Bu çalışma hayat boyu güzellikle yad edebileceğimiz bir dergi oldu. Katkıda bulunan herkesin emeğine sağlık.

Hayat temmuz ayında yağın bir kar gibidir bir anda erir gider. Efendimiz de hayatı bir ağacın gölgesinde dinlenmek kadar bir zaman diye tarif etmiştir. Evet hayat kısa ama,hayatı anlamlandırmak onu uzun kılar, bereketlendirir. Arkamızda bıraktıklarımız bizim adımızın senelerce anılmasına sebeptir. İşte bu dergide çocuklar sizin hayatınızı anlamlandırma noktasında atılan küçük bir adım. Bu ilk çalışmamız hayırlara vesile olsun inşaallah.

Hepinizin emeğine sağlık...

Serap Bilir

100. YIL AHMET HAŞHAŞ ORTAOKULU
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ

ADALETTİR BENİM
ADIM

Sevgi

Duyalım sevgi her şeye
Doğaya, insana, hayata
Kimseyi kırmayalım
Yaşam zaten çok kısa.

Sevmezsek kimseyi
Sevmezler bizi.
Sevgi çok önemli
Bunu herkes bilmeli.

Mis gibi kokan,
Çiçek gibidir sevgi.
Bakarsan açar
Bakmazsan solar.

Yağmur Sena HEZER

Haklı haksız
Suçlu suçsuz
İyi kötü
Çözerim hepsini
Adalettir benim adım

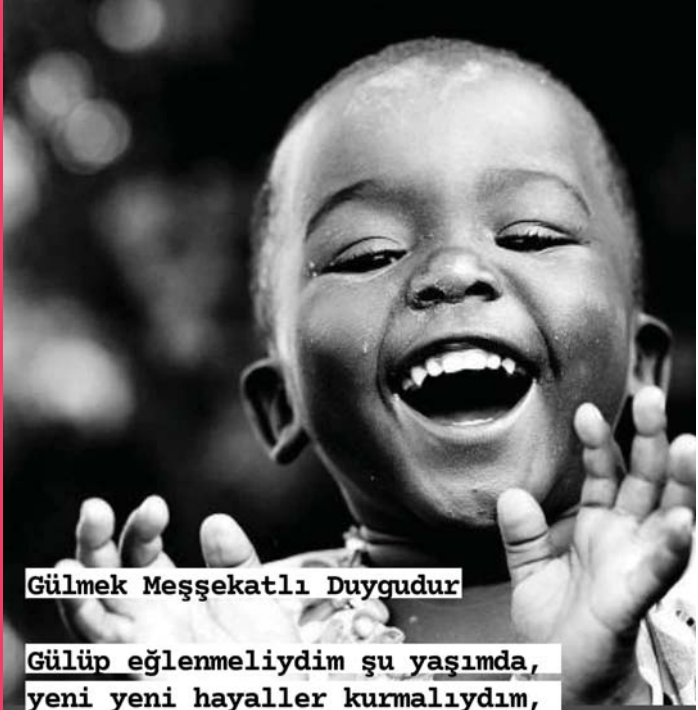
Herşeyi çözerim
İyi insanı severim
Hep adalet kazanır
Adalettir benim adım

Adalet demek
Kazanmak demektir
Hep adaletli olun
Adalettir benim adım

Hatice Ceylin Gürses

Gülüp
eğlenmeliydim
şu yaşımda...

Gülmek Meşşekatlı Duygudur

**Gülüp eğlenmeliydim şu yaşımda,
yeni yeni hayaller kurmalıyım,
iki tane hayale takılmamalıyım,
oysa bir omuzumda bir ton
diğer omuzumda bir ton
yük ile bakıyorum şimdi geleceğe,
yaşıtlarım gibi olmalıyım mesela,
her yerde neşe saçmalıyım çevreme
ama bunlar yerine insanların verdiği
şu tepkiye şahit oluyorum her geçen gün;
"sen gülebiliyormuydun?"**

Mustafa Saban

Hayalin rengi siyah olmalı

Hayallerim vardı benim,
Hak etmeyene değer vermeden önce.
Hayallerim vardı benim,
mavisi derinlerde bir deniz gibi.

Hayallerim vardı benim,
yeşermeyen taşları sulamadan önce.
Hayallerim vardı benim,
çiçeği dallarında bir ağaç gibi.

Hayallerim vardı benim,
bir kaç kıvılcım sözlerden önce.
Hayallerim vardı benim.
ışığı göklerde bir yıldız gibi,
Mustafa Saban

Hayallerim
vardı
benim...

Sevgi İle

Sevgili ol canlılara
Yaradan da sevsin seni
Sevginle kurtar dünyanı,
Ahirette'de yaradan kurtarsın seni

Aleyna Doğan

KALBİMDESİN TÜRKİYE'M

Kerpiçten evleri
Kınalı kuzuları
Kaval çalan çobanlarıyla
Kalbimdesin Türkiye'm

Canını feda eden
Uğruna şehit veren
Seni seven insanlarla
Kalbimdesin Türkiye'm

Sokaklarda çocukların
Havada uçan kuşların
Hüzünlü ozanlarıyla
Kalbimdesin Türkiye'm

Uluyan Kurdunla
Yankılanan ezanıyla
Dalgalanan bayrağınla
Sen özlesin Türkiye'm

Esmâ Taşpınar

SEVGİ

İnsanlar, aralarında iyi ilişkiler kurabilmek için sevgiye önem vermektedir. İnsanları sevmeyen onlarla iyi bir ilişki kurmanız mümkün değildir. Bizler ne kadar onlara karşı sevgi dolu olursak onlar da bize karşılığını verir. Çünkü insanları insan yapan sevgidir. Bilge bir doktor en iyi ilacın "sevgi" olduğunu söylemiş. Ya işe yaramazsa diye sormuşlar; doktor gülümsemiş ve şöyle demiş, "O zaman dozu artırın." Ama siz yine de birini haddinden fazla sevmeyin. Sevgi bir toplumu ayakta tutan unsurlardandır. Mevlana'nın bir sözü var: "Küsmek ve darılmak için bahaneler aramak yerine, sevmek için yol arayın." Mesela bir kişiyi yarım kilo sevmesiniz ya da on kilo sevmesiniz. Çünkü sevgi ölçülmez, tartılmaz. Birinin seni sevmesini istiyorsan o zaman

"Küsmek ve darılmak için bahaneler aramak yerine, sevmek için yol arayın."

sende onu sev çünkü insanlar sevdiklerini kalplerinde taşıyor. İnsanlar sevdiklerinin, mutlu olduklarının yanındadır. Hiç kimse birini aniden sevmeye kalkışamaz, seven insan da aniden sevmekten vazgeçemez. Sen seni sevenin yanında ol, seni sevmeyenin değil.

FATMA TUĞBA CENGİZ

ARKADAŞLIK ÜZERİNE

Çoğu zamanlarımızı birlikte geçirdiğimiz en güzel anların hatırladığı ve yaşamın daha bir güzel olduğu zamanlar yanımızda hep arkadaşlarımızın olduğu anlardır. Düşünsenize hayatta tek başınıza yaşadığınızı ve hiçbir arkadaşınızın olmadığını. Derdini döküp rahatladığınız, sana zor zamanlarda tıpkı psikolojik danışman gibi danışmanlık yapan kişiler hep arkadaşlarımız olmuştur. Sadece üzüntülü zamanlarda değil aynı zamanda mutlu ve güzel günlerimizde de yanımızda olan ve bizimle bu mutluluğu paylaşan canlarımız olmuştur. Fakat herkesten arkadaş olmaz. Bazen çok iyi arkadaş zannettiğiniz kişiler ufak bir çıkarını gerçekleştirmediğinizde sizi terk eden ilk kişi onlar oluyor. Bundan dolayı herkesle arkadaşlık kurulmamalı, arkadaş seçimlerinde

çok dikkatli olunmalıdır. Arkadaş olan kişilerde ilk olarak güven ve empati duygusu gelişmiş olması gerekir. Hal böyle olunca arkadaşlık ilişkileri sağlam temeller üzerine kurulu ve bu sağlam temellere kimse zarar veremez. Bazen bize ailemizden bile daha yakın olan arkadaşlarımızın kıymetini bilmeli, onların zor zamanlarında da biz onların yanında bulunmalıyız. Gerçek arkadaşlıklar kurmalıyız.

Arkadaşlarımızın kendisine zararı olacak şeyleri yapmamasını söylemeliyiz . Hatta gerekirse kızmalıyız . Çünkü gerçek arkadaş sadece bizi anlayan değil yanlışlarımızı gördüğünde bizi uyaran kişi olmalıdır.

Sevim Mine PAMUKÇU

Yaşamın daha bir güzel olduğu zamanlar yanımızda hep arkadaşlarımızın olduğu anlardır.

HAYALLER ÜZERİNE BİR DENEME

“ Gökyüzü sadece uçmaktan korkanların sınırır. ”

Bob Bello sizce bu sözüyle ne demek istemiş? Ya da bu söze katılıyor musunuz? Ben bu söze katılmıyorum çünkü umutsuz bir yaklaşım ve bana göre her neyden olursa olsun örneğin suyu seviyorsunuz fakat yüzmekten korkuyorsunuz ve sırf yüzmekten korktuğunuz için su ile olan hayallerinize sınır koyuyorsunuz ne acı öyle değil mi? Belki de koyduğunuz bu sınır büyük kayıplar verecek böyle bir şeyin olması hiç iyi olmazdı. Mesela sahildeyken sadece siz ve başka biri var diyelim ki, o kişi suda boğuluyor siz de yüzmeye bilmiyorsunuz yardım isteyeceksiniz ama o zaman çok geç olacak bunu biliyorsunuz o boğulan insanı gerçekten görmezden gelebilecek misiniz? Görmezden gelebileceğinizi pek zannetmiyorum. Düşünün ki o kişi boğuldu ve siz ona yardım edemediniz sırf yüzmekten korktuğunuz için. Peki o kişi ailenizden veya çok sevdiğiniz biri olsaydı durum değişir miydi? Peki o insanı kurtarmadığınız için herhangi bir vicdan azabı çeker miydiniz? Ruh haline göre değişir fakat büyük bir çoğunluk en kötü ihtimalle de olsa kafaya takardı en azından bir keşke der – diyebilmeli – demeli bu verdiğim örnekte “ koskoca sahilde bir ben ve boğulan kişi mi olacak ” diyebilirsiniz ama belki olur hayatta ne olacağını bilemeyiz öyle değil mi? Bu yüzden hayatta her neyden korkarsınız korkun “ korkunun ecele faydası yok ” mantığından yola çıkarak korkularınızın üzerine gidin ve o korkuyu yenin emin olum ki korkularınızı yendikten sonra hem mutlu hem de kendinizi daha özgüvenli hissedeceksiniz. Sonuçta bu hayat bizim ve biz istediğimiz başarabiliriz bazen başarısızlığa uğradığımız zamanlar da olabilir ama sakın vazgeçmeyin. Edison da ampülü 1999. denemesinden sonra buldu, vazgeçmeyin çünkü

“HAYALLERİNİZ SİZİN GELECEĞİNİZ ”

Sude Nur YILDIZ

**Gökyüzü sadece uçmaktan
korkanların sınırır.**

MEKTUP

Karagöz'ün oğlu: Baba mektup geldi sana

Karagöz: Kim geldi kim geldi bana?

Karagöz'ün oğlu: Baba kimse gelmedi, mektup geldi sana.

Karagöz: Ne bağıryorsun be sağır mı var karşında

Karagöz'ün oğlu: Okuyorum baba

Karagöz: Oku oğlum.

Karagöz'ün oğlu: Nasılsınız Karagöz Bey, afiyettesinizdir inşallah. Bir sorun yoktur umarım. En yakın zamanda sizi eve bekliyorum.

Karagöz: Sen niye okudun bu mektubu?

Karagöz'ün oğlu: Oku dedin ya baba!

Karagöz: Oğlum oku dedim de Hacivat geldiği zaman okuyacaktın.

Karagöz'ün oğlu: Neden baba?

Karagöz: Oğlum ben yazdım o mektubu Hacivat okuyacak kıskanacaktı beni

Karagöz'ün oğlu: Haa, anladım. Akıllıcaymış baba. Ama neden Hacivat Amcaya göndermedin mektubu baba?

Karagöz: Oğlum Hacivat akıllı bir adam anlardı benim yazdığımı (Karagöz'ün oğlunun aklındaki” Hacivat okuyunca anlamayacak mıydı acaba? “ sorularıyla perde kapanır.)

BEYZA NUR ADIGÜZEL

Karagöz

BİZİM ZAMANIMIZDA BÖYLE MİYDİ?

Hani derler ya büyüklerimiz bizim zamanımızda böyle miydi diye. Bizim zamanımızda olup da onların zamanında olmayan neydi ki? Zamanla anladım günlük hayatımda sıkça kullandığım, oldukça benimsediğim, ve her daim var olduğunu sandığım, teknolojinin zamanla gelişip ilerlediğini.

Gurbetteki evladının sadece sesini duymak için beklenen sıralar, yerini görüntüsüne kadar gösteren akıllı telefonlara bırakıvermişti. Ne büyük gelişim öyle değil mi? Mesafeleri aşmak da dayanmak da çok daha kolay hale geldi teknoloji sayesinde. Özlemin ne olduğunu da bizler onlar gibi bilemedik hiçbir zaman çünkü her an sevdiğimiz bir telefon tuşu kadar yakındı bize.

Geçmiş en büyük sorunlarından biri olan, bilgiye ulaşmak da artık parmaklarımızın ucuna seriliverdi. Bunların yanında zaman ve maddi yönden sağladığı tasarrufu da unutmamak gerek.

Teknoloji bir çok alanda gelişim ve değişim sağladı. İster eğitim ister tıp ister tarım veya elektronik alanda olsun küresel bir devrimle sonuçlandı. Uzaktan eğitim sürecini göz önüne alırsak eğitim sisteminin durmaması ve bizlerin eğitimimizden mahrum kalmaması teknoloji sayesindeydi elbette. Çiftçilikte daha iyi teknikler, hayvanların daha sağlıklı olması, sağlık

alanında gelinen nokta, eskiden tedavisi imkansız olan hastalıkların çaresinin bulunması, teknolojinin bel kemiğimiz haline geldiğinin göstergesidir.

Teknolojinin buraya yazamayacağım daha bir çok yararı vardır ki tartışılmaz bile. Fakat ben de sormak isterim büyüklerle: Geçmişte olup da şimdi olmayan ne? Diye. Şüphesiz duraklar biraz, mazideki anıları gelir oturur karşısına, anlatamazlar öyle iki kelimeyle. Ben anlatayım onların yerine, yine onlardan duyduğum kadarıyla. Belki saatlerce konuşup hasret gideremezsiniz fakat özenle seçilen kelimelerle kurulan cümlelerinizin yanında tüm sevginizi de içine koyup katladığımız zarflarınız vardı. Bizim sosyal medyalarda aradığımız sıcaklık, sizin evlerinize misafir olurdu. Videolara değil fıkralara gülerdiniz. Evet öyle lüks ışıklarınız da yoktu ama mum ışığında yapılan doyumsuz sohbetleriniz vardı, o sohbetlerinizde durmadan gelen mesajlar da yoktu aramalar da.

Akşamları içtiğiniz çaylar, kahveler kırk yıl hatırı olsun diyeydi paylaşım yapmak için değil. Şimdilerde çocuklar bilgisayar, tablet başından kalkıp oyun bile oynamaz oldu eskiden öyle miydi sokaklar çocuk sesleriyle

yankılanır onların oyunlarıyla şenlenirdi. Bizim de sahip olamadığımız çok şey var değil mi belki imkanımız çok daha iyi ama kaybettiklerimiz de bir o kadar fazla.

Yani geçmişte teknolojinin yetersizliği yüzünden çok zorluk çekilse de günümüzde de teknoloji yüzünden bizler çoğu değeri yitirmiş durumdayız. Yine de ne olursa olsun teknolojinin bize sunduğu kolaylıklar aşikardır. Her ne kadar teknolojiyi amacından farklı yöne çevirip zararlı hale getirsek de unutmayın ki bunu iyi yada kötü yönde kullanmak yine bizlerin elinde.

Ayşegül BORA

MOSTAR DA VEDA

Hatıralar... Ne çok veda taşır heybesinde. Bazen biraz coşku biraz mutluluk biraz da hüznün vardır tadında. Çoğu zaman da özlem doludur kabında. Kimilerini tutamayız hatıralarımızda. Kimilerini de kördüğümle bağlarız yüreğimize. Hayat boyu çabalarız unutmamak için onları...

Unutmamak... Belki ilk adımlar unutulmaz, belki ilk oyuncak, belki de son yazılan mektup...

Sahi Edoni bana son yazdığın mektubu unuttun mu , ne de olsa uzun zaman oldu öyle değil mi? Sana bir şey itiraf edeyim sevgili Edoni ; ne son mektubunun ne de ilk mektubunun ilk ve son cümlelerini unuttum. Tabi bu günlerde aklım Neretva kıyılarına doğan o hatırladığın gibi müthiş parlak Güneşe katılıp gidiyor. Çoğu kez adım bile o gün kulağıma konan fısıltıyla yeşeriyor hatırımda. Keşke Edoni , keşke o gün senin yerine beni koparsalardı bu Dünyadan. O kara gün Mostar ın üzerine çekilen birer havan mermisi gibi düşüncelerimi her bir isabette darmaduman ediyor. Ah

biriciğim çocukluğumuzun neşesi geliyor gözümün önüne; Hırvatlar ve Müslüman Boşnaklar dostça yaşadık oysa . Ne zaman bahar gelse tutuşmaz mıydık el ele sanki, coşmaz mıydı çocuklar, hatırlanmaz mıydı eskiler, efsaneler...

Ömrümüzce beklediğimiz o vakitler gelmişti. Tüm düşmanlıklara, tüm engellere rağmen bir nikah kadar yakındı her şey . Biz tek bir taşta takılıp kalmıştık: Atalarımın ve Sırların Müslüman Boşnak korkusu (!) . Kulaklarımda çınlıyor o feryatlar, çığlıklar ve bir anda nükseden tek tabanca sesi.

Sen gittiğinden beri yaşamıyorum Edoni ‘ m. Zaten artık seninle geçirdiğimiz günleri aklımın kıyılarında dolaştırmaktan başka bir şey yapamıyorum. Kim bilir aynı satırları kaçınıcı defa gizli saklı yazıyorum. Evlendim Edoni ! Delirdiğimi zannettiler, savaş dediler seni ve ölümünü yok saydılar, zorladılar Edoni...

Korkuyorum Edoni, seni unutmaktan korkuyorum. Tüm bu düşmanlık arasında kaybolanı, seni “ Beni unutmaya Allah aşkına...” son sözleriyle uğurlamak istemiyorum.

Dayanamıyorum anlıyor musun? Her an boğazıma bir düğüm artık . Seni son kez emanet ettiğim o yerde her şeye veda etmeye, sana kavuşmaya geliyorum .

Elveda Neretva , elveda Mostar , elveda canım Bosna ...

Emma Petrovic Dukic “

Ayşenur Beyza MAVUŞ

İMAM-I GAZZÂLÎ

İmam-ı Gazali 1058 yılında Horosan Tus Şehrinde dünyaya geldi. İlk Öğrenimini Ahmed bin Muhammed er Razikani'den aldı. daha sonra Cürcan şehrine gitti ve Ebu Nasr el İsmali'den dersler aldı.

Bu dönemde itikadi düşünce olarak Ebü'î hasan Eş'ari'den ameli görüş olarak Şafii'likten etkilendi. Hocasının vefatı üzer-

medresedeki görevini bıraktı ve Bağdat'tan ayrıldı ve Şam'a yerleşti. 1097 yılında Hac'a gitti.

1106 yılında Nizamülmülk'ün oğlunun ricası üzerine Nişabur Nizamiye Medresesinde eğitim vermeye başladı.

Tus'a dönerek yaptırdığı Tekke'de müritleri ile birlikte Sufi bir yaşam sürdü. 1111 yılında İran'ın Tus şehrinde vefat etti. İmam-ı Gazali

ine Büyük Selçuklu Devleti veziri Nizamülmülk ile görüşmeye gitti. Bir toplantı sırasında diğer bilginlere göre daha iyi cevaplar vererek üstünlüğünü kanıtladı. 1091 senesinde Bağdat Nizamiye Medresesine Baş Müderris olarak tayin edildi.

urada kısa sürede büyük saygınlık kazandı. Gazzali Sufizm'e yöneldi ve bu alanda yoğunlaştı. Bu ilgiden dolayı hac arzusu ile

edebi yönü incelediğinde Mısırlı bilim adamı Abdurrahman Bedevi Gazzali'nin 457 adet eser yazdığını dile getirmiştir. 75 adet kitabı ise günümüze kadar gelmiştir. İhya-u Ulumi'd-din Gazali'nin en çok bilinen ve en büyük eseridir. Bu eserinde fıkıh ve tasavvuf konularını işlemiştir.

Hüseyin ÇETİNKAYA
Aleyna DOĞAN

PANDEMİ SÜRECİ VE HAREKET TARZIMIZ

Yaklaşık bir yıldır ülke ve dünya olarak bir salgın hastalıkla mücadele içerisindeyiz. Bu hastalık hepimizin hayatını, yaşam tarzını, alışkanlıklarını ve önceliklerini değiştirdi. Bizler yaşadığımız zamandaki dünyaya ayak uydurmak zorundayız; bu, bazen olumlu gelişmelere alışmak şeklinde olacağı gibi bazen de olumsuz durumlara karşı hazırlıklı olmak ve yaşamımızı şekillendirmek şeklinde olabilir. Olumsuzlukların bitmesini beklemek basit bir kendimizi aldatma olacaktır. Çünkü bugün bu hastalığın bitmesi yarın başka salgınların yaşanmayacağı ya da daha başka aklımıza gelmeyen, hayal edemediğimiz olumsuzlukların karşımıza çıkmayacağı anlamına gelmez.

Sonuç olarak; içinde yaşadığımız zaman, mekân, durum fark etmeksizin bizler hedeflerimize azimle umutla ve dua ile ulaşmaya çalışmalıyız. İnancımızı yitirmeden, moral ve motivasyonumuzu kaybetmeden çalışmalıyız. Önümüze çıkan engelleri ancak bu şekilde yok edebiliriz.

Yazımı, tarih boyunca yaşanmış büyük salgın hastalıklarla ilgili kısa bilgiler içeren haber alıntısıyla bitirmek istiyorum. Hepinize sağlıklı günler dilerim. . .

1) Antoninus (Galen) salgını

MS 165-180 yılları arasında Roma İmparatorluğunda yaşanmış olan ve doğu seferlerinden dönen askerler tarafından getirilmiş salgın bir hastalık olan Antoninus vebası günde 2 bin kişinin ölümüne neden olmuş bilinen ilk büyük veba salgınlarından biri.

Araştırmacılar yaşanan hastalığın çiçek ya da kızamık olduğundan şüphelenmiş olsa da gerçek sebebi hala belirsizliğini koruyor. Salgın, Roma İmparatorları Lucius Verus ve Marcus Aurelius Antoninus'un da hayatını kaybetmesine sebep olurken imparatorluk toplam nüfusunun yüzde 30'unu yitirmişti.

2) Jüstinyen Vebası

541 yılında Konstantinopolde İmparator Jüstinyen tahta otururken Avrupada başlayan bir salgın önce Mısır'a oradan Filistin'e, Suriyeye ve oradan da Anadolu'ya ulaştı. Jüstinyen Konstantinopola tüm giriş çıkışları kapattıysa da salgın hastalık askeri birliklerin şehre getirdiği malzemeler arasında yer alan fareler yoluyla girdi.

Farelerin tüyleri arasına gizlenen ve bir milimetreden küçük 'Xenopsylla' isimli uçucu bir böcek, midesindein 'Pasteurella pestis' denen ölümcül veba bakterisi taşıyordu. Bu böcekler uçarak çevrede bulunan diğer farelerin tüyleri arasına yerleşip hızla üredi.

İnsan vücudunun herhangi bir noktasına konup ısrarak veba mikrobulunu aktaran böcekler hastalığı bulaştırdıkları kişilerden birkaç gün içerisinde ölmesine neden oldu.

Bir hafta içinde veba şehirde hızla yayıldı ve ölümler başladı. Sarayın çevresi askeri birliklerce karantinaya alındı. Başlangıçta günde birkaç yüz olan ölü sayısı, kısa süre sonra binlere ulaştı. Mezar yerleri dolunca, ölümler denize atılmaya başlandı.

Hastalık normal seyirini sürdürdü ve zamanla kendiliğinden yok oldu ancak o zamana kadar dönemin en kalabalık şehirlerinden olan Konstantinopol nüfusunun yüzde 40'ını kaybetti. Salgın iş gücü ve asker sayısını kaybeden Bizans'ın zayıflamasına ve saldırılara açık hale gelmesine neden oldu ki bu durum Avrupa tarihini kökten değiştiren gelişmelerin yaşanmasına vesile oldu.

3) Kara Veba

1346 - 1353 yılları arasında meydana gelen Kara Veba salgınının 75 ila 200 milyon arasında insanı öldürdüğü düşünülüyor. Tam sayıları bilmek mümkün olmasa da özellikle Avrupa nüfusunun bu yıllarda yüzde 30 ila yüzde 60 oranda azaldığı belirtiliyor.

Yaşanan kıyım sonrası toplumda tanrının ve kilisenin sorgulanmasına sebep olan Kara Veba salgınının dinde reformun ve hayatın pek çok alanında rönesansın başlamasının başlıca nedenlerinden biri olduğu biliniyor.

4) Amerikan yerlilerinin suçluğu ile karşılaşması

15. yüzyılda Avrupalılar yeni dünyayı keşfetti. Amerika kıtasındaki yerliler ile temas eden Avrupalı kaşifler beraberlerinde getirdikleri virüs ve bakterileri buradaki insanlara bulaştırdılar.

Suçiçeği hali hazırda Avrupanın üçte birini öldürmüştü ancak bağışıklık sistemleri Avrupalılar gibi gelişmemiş olan ve ilaçları da yetersiz kalan Amerikan yerlilerinin hiçbir şansı yoktu. Milyonlarca insan öldü ve o dönem yerli nüfusun yüzde 90'ı yok oldu. Bu durum Amerika kıtasının Avrupalılarca kolonileştirilmesini son derece kolaylaştırdı.

19. yüzyılın başına kadar toplamda her iki Amerikan yerlisinden biri Avrupalardan gelen hastalıklar nedeniyle öldü.

5) Cocoliztli salgınları

16. Yüzyılda 'Yeni İspanya' adı verilen bugünkü adıyla Meksika olan bölgede görülen birkaç farklı hastalığın aynı dönemde oluşmasıyla yaşanmış salgın felaketi 'cocoliztli salgınları' olarak anılıyor.

Bugün yapılan incelemeler sonucunda balıklarda bulunan salmonella bakterisi kaynaklı olduğu düşünülen salgınların 1520 - 1576 yılları arasında toplamda 15 milyona yakın insanı öldürdüğü, Maya uygarlığı için sonun başlangıcı olduğu ve yıllar içerisinde günümüz Venezuelasından Kanada'ya kadar yayıldığı sanılıyor.

6) Yedi farklı Kolera salgını

Uygarlık tarihimizde yedi büyük kolera salgını yaşandı ancak bunlardan en ölümcül olanı üçüncüsü olan ve 1852 - 1860 tarihleri arasında meydana gelen salgındı. Koleranın başlıca sebebi içme sularının kirlenmesi ancak sebebin bu olduğu üçüncü salgına kadar anlaşılamadı.

Uzun dönemler boyunca insan dışkıları ve atıkları aynı zamanda içme ve pişirme için kullanılan su kaynaklarına döküldü. Bunun büyük bir felaket haline geldiği yer ise o tarihlerde Hindistan oldu.

Bugün bile dünyanın en kirli nehirlerinden biri olan Ganj nehri 2011'de yapılan bir çalışmaya göre 100 mililitresinde 1,1 milyar dışkı bakterisi barındırıyor. Bu oran içerisinde yıkanabileceğiniz en kötü suda olması kabul edilebilecek oranın 500 bin katı. Hindular bu nehirde yıkanmanın kutsal olduğuna inanıyor ve günlük işlerinde nehir suyundan azami şekilde istifade ediyorlar. Bu nedele kolera bu bölgede sıklıkla karşılaşılan bir hastalık türü.

Ne var ki, 19.yy'da yaşanan büyük salgın ile kolera tüm Hindistan'a oradan Afganistan'a ve Rusya'ya yayıldı. Resmi kayıtlara göre sadece Rusya'da bile 1 milyon insanın ölümüne neden olan salgın oradan Avrupaya ve Afrika'ya son olarak da Amerika'ya ulaştı.

Kolera bulaşan her 5 kişiden 1'inde tehlikeli derecede ishal görülüyor. Hızlı tedavi edilmezse bu kişilerden yarısı hayatını kaybediyor. Yedi kolera salgınında toplamda ölen insan sayısı tam olarak bilinmese de bunu milyonlarla ifade etmek mümkün.

Üçüncü salgın ile doktorlar koleranın nedenini buldu ve o tarihten sonra içme suyunun artırılması ve kaynatılması gerektiği bilgisi dünyada yaygınlaştı.

7) Üçüncü Veba salgını

1855 - 1859 yılları arasında Çinde başlayarak dünyaya yayılan ve sadece Çinde ve Hindistan'da bile

12 milyon insanın ölümüne neden olan bu salgına Jüstinyen Vebası ve Avrupanın Kara Vebası ardından 'Üçüncü Veba' denildi.

Etkileri bir asır kadar süren salgın Amerika kıtasına uzak doğudan gelen farelerle taşındı. Daha önceki vebalardan farklı olarak ilerlemiş olan tıp bilimi bu hastalığın incelenmesine ve tedavi edici ilaçlar oluşturulmasına imkan sağladı. Bunların başında da antibiyotikler geldi.

8) Birinci Dünya Savaşı sırasındaki Tifüs salgını

1914 - 1918 yılları arasında Tifüs bakterisini taşıyan bitlerin neden olduğu salgın savaşın beraberinde getirdiği bir olguydu. Avrupa ve Asya'da 25 milyon kişi hastalandı ve özellikle Sovyetler Birliği ülkelerinde 3 milyona yakın insan hayatını kaybetti. Batılı ülkeler salgına neyin neden olduğunu daha hızlı anladı ve bitlerden kurtulmak üzere önlemler aldı. Doğu ülkeleri ise daha geç önlem aldı ve bu nedenle dünyanın bu kısmında çok daha fazla sayıda insan hayatını kaybetti.

9) 1918 İspanyol Gribi salgını

Birinci Dünya Savaşı'nı takip eden yıllarda 500 milyon insana bulaşan H1N1 influenza virüsü neden olduğu yüksek ateş ile dünya genelinde 50 ila 100 milyon arasında sağlıklı insanın ölümüne neden oldu. Bu sayı birinci ve ikinci dünya savaşlarında ölen insan sayısının toplamından kat kat daha fazladır.

Bu virüsü diğerlerinden ayıran şey saldırdığı bünyenin bağışıklık sistemi ne kadar güçlüyse ateşin de o kadar yüksek meydana gelmesiydi. İspanyol Gribi tarihteki en büyük felaketlerden biri olarak kayıtlara geçti.

10) 1957 Asya Gribi salgını

Çinde başlayan Influenza-A virüsünün ördeklere mutasyona uğrayarak insana geçen bir hastalık olduğu düşünülüyor. Asya Gribi olarak adlandırılan hastalık 4 milyona yakın insanın canına mal oldu. Aynı bulunan bir aşı ile salgının önüne geçildi. Bir yıl içerisinde 40 milyon kişi aşılandı.

Asya Gribi kitlesel aşılamanın önemini ve etkisini gösteren en önemli örneklerden biri haline geldi.

11) HIV (AIDS) virüsü

20. yüzyılın ortalarında maymunlardan insana geçtiği anlaşılan HIV virüsünün saptanabilen ilk örneği 1959'da Kongoda görüldü. Ne var ki, teşhisi ve adı ancak 1980'lerde konuldu. Son 30 yılda 36 milyon insanın hayatına mal olan virüsü kesin tedavi edilecek bir çözüm hala bulunmuyor. Sadece önlem almak ve hastalığa yakalandıktan sonra ömür boyu ilaç tedavisi kullanmak gerekiyor.

Ramazan İnanç İBİŞDAYI
ÇİĞİL ŞEHİT HACI MEHMET YAVUZ ORTA-
OKULU İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ

Haber Kaynağı : <https://tr.euronews.com/2020/05/12/tarihteki-en-olumcul-salginlar-hangileriydi-neden-olustular-ve-nasil-sona-erdiler>

HASAN UZUN

Röportaj

Doğum Tarihiniz: 8 Aralık 1988 Beyşehir Doğumlu' yum.

Bize biraz kendinizi tanıtır mısınız?

Konya/Beyşehir 'de yaşıyorum. Hüyük' de öğretmenlik yapıyorum. 10 yıllık öğretmenim. 9 kitabım var. (Ateş Düşürücü- Öpücük Atan Mandalina- Bal Arası – Kalbi Atanlara 83 Hikayede Yasin- İti-Razi Olan Var mı – Sensörlü Cennet Kapısı- Kitap Yesem Büyür müyüm- Şeytan Arkadaşlık İsteği Gönderdi – Bugün Allah İçin Ne yaptın) 10 ve 11. Kitaplarım ise yolda. Okumayı seven biriyim. Öğretmenlik dışında gençlik çalışmaların da, dernekler de bulunuyorum.

Ne Zaman Yazmaya Başladınız? Üniversite yılların da 2012-2013 yıllarında başladım. İlk Kitabınızı Kaç Yaşında Yazdınız? İlk kitabım” Şeytan Arkadaşlık İsteği Gönderdi “ kitabımı 22-23 yaşların da yazdım. Ben 24 yaşında iken basılmıştı.

Yazmaya Ne Zaman Karar Verdiniz? Ben kitap okumayı pek sevmezdim. Ama üniversite yılların da bir kitap okudum ve çok hoşuma gitti. Bende ondan sonra okumaya başladım ve okudukça dertlendim. Ve kendimce yazmaya karar verdim sonra ise bunları bir kitap haline getirerek yazmaya başladım.

Neden Yazar Oldunuz? Ben insanlara faydalı olmak istiyordum ve yazmaya başladım. Dedim ki kendi kendime nasıl olsa ben öldükten sonra da insanlar kitaplarımı okuya bilecek dedim ve yazmaya başladım.

Hayatınızda Ki Dönüm Noktası Nedir? Ben öğretmen lisesin de okudum. Benim için öğretmen lisesine gitmek ve öğretmenliği seçmek benim hayatımda ki dönüm noktasıydı.

Bizlere 3 film- 3 kitap- 3 etkinlik önerir misiniz? Film olarak Beyaz Melek, Ben Salvador Değilim ve Mucize filmlerini izleyeabilirsiniz. Kitap olarak Farz etki öldün, Şeytan Bu Kitaba Çok Kızacak ve Çin İşkencesi kitaplarını okuyaabilirsiniz. Etkinlik olarak da kitap okumak, spor yapmak ve akraba ziyaretlerini öneririm. Başınıza Gelen Kötü Olaylar Sizi İyiye Götürdü mü? Ben üniversiteyi bitirdikten sonra yüksek lisans yapmaya başladım. Ve yaparken tez yazmam gerekiyordu. Bende

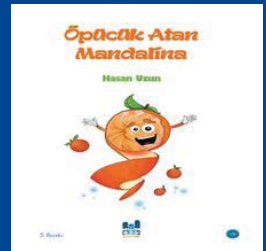

250 sayfalık bir tez yazdım. Ve ben bu tezi yazarken çok zaman ve emek harcadım. Sonun da tez kabul günü geldi ve benim tezim kabul olmadı. Ben o gün o kadar çok üzülmüştüm ki o gün bir hocam gelip şöyle dedi “Vardır senin tabinde de bir hayır “ ve bunu bana sanki alay edermiş gibi söyledi o zaman hocam benim moralimi o kadar çok bozmuştu ki. Sonra askere gidip geldim. En sonun da öğretmen olmuşum ve o zaman işte böyle dedim. O gün kötü olabilir ama ben sonunda öğretmen olmuşum.

Kitap Okumayı Sevmeyenler İçin Ne Önerirsiniz? Küçükken bende okumayı sevmezdim. Bende kitap okumayı sevmeyenler için kitaplarıma ilgi çekici başlıklar koyarım. Ve eğer bu gibi kitaplar ağırlarsa okumayı sevebilir. Gençliğin Durumunu Nasıl Buluyorsunuz? Bazı gençlerimizi çok hoş buluyorum. Çok iyi gençlerimiz var. Aslında gelecekte umutluyum ve iyi görüyorum. Nede olsa çocukları anne-baba yetiştirir bende bir öğretmen olduğum için toplantıları da bu konudan çok bahsederim. O yüzden gelecekte umutluyum.

Yazar Olmak Sizin İçin Bir Hayal Midir? Yazarlık benim için bir hayal değildi ama bir meslek gereği de görmüyorum. Ben yazarlığı severek yapıyorum ve kendiliğinden gelen bir şey. Yazar Olmasaydınız Ne Olurdunuz? Yazarlığın yerine başka bir şey koyamam ama yazar olmasaydım insanlığa faydalı olacak bir meslek seçerdim.

Röportaj :
Fatma Tuğba Cengiz
Melek Kaleli

SNOWPIERCER (KAR KÜREYİCİ)

Sinema

2013 yapımı ve bilimkurgu evreninin son yıllardaki en iddialı filmlerinden olan Snowpiercer, Le Transperceneige isimli Fransız çizgi romanından uyarlanmıştır. Güney Koreli yönetmen Bong Joon-ho'un yeteneği ile eşsiz bir distopik hikaye birleşince ortaya bol ödüllü etkileyici bir film çıkmış. Film, gelecekte geçiyor. Zaman geçtikçe insanlık dünyaya daha da kötü davranmaya devam etmiş ve küresel ısınma artık ölümcül boyuta ulaşmıştır. Dünyanın bir yeri yanarken bir yeri donmaya başlamıştır. Artık dünyanın üzerinde yaşanamayacak bir kara parçası haline geldiğini fark eden mühendis Wilford, bin kişiyi bünyesine alabilecek 1001 vagonlu bir tren yapar ve farklı ırklardan ve coğrafyalardan birçok kişiyi trene binış bileti satar. Bin kişi, asla durmayan ve bir yılda dünyanın etrafında bir tur atan W trenine yerleşir. Geri kalan tüm insanlar ise artık ölümcül düzeyde olan soğukta can verir. Film tam anlamıyla tren yaşamının başlangıcından on yedi sene sonrasında geçiyor. Başlarda eşitlik, özgürlük ve adaleti esas alan Wilford yönetimi yıllar geçtikçe treni sınıfsal ayrımlardan uzak tutamamıştır ve tren üçe bölün-

müştür: birinci kısımda üst sınıf seçkin insanlar, ikinci kısımda orta sınıf, üçüncü yani kuyruk kısmında da alt sınıf yaşamına devam etmektedir.

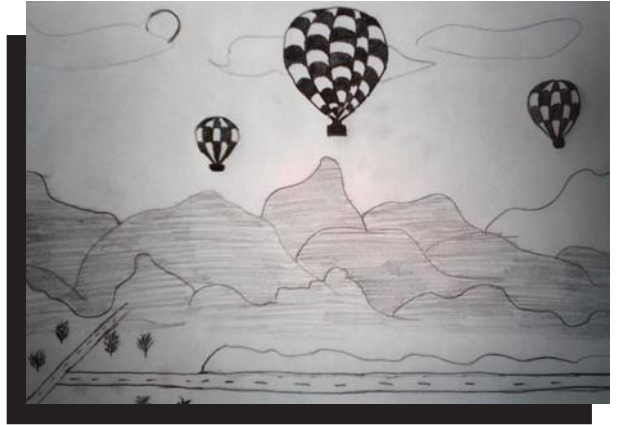
Sınıfların hakları gibi yaşam şartları da farklıdır. Çok az sayıdaki seçkin insanların çok sayıdaki zevklerine yönelik olarak akvaryum, müze, havuz vagonları vardır. Üst sınıf tamamen lüks içinde yaşarken orta sınıf temel ihtiyaçlar düzeyinde maksimum konfor ile yaşamaktadır. Orta sınıfın vagonlarında hastane, kütüphane gibi temel kurumlar dışında aslında tüm trene hizmet için var olan fakat ürünlerini tamamen üst sınıfın tükettiği hayvancılık

yapılan bir vagon, seracılık yapılan bir vagon vardır. Ayrıca orta sınıfta bir de okul vagonu bulunur. Okul vagonunda trende doğan çocuklar eğitim görür fakat aldıkları eğitim normal bir eğitim değildir, Wilford'u tanımlayan bir sistem öğretilir çocuklara. Bu sınıflara sadece orta sınıf çocuklar gitmez; alt sınıftan çocuklar ailelerinden sözde eğitim amacı ile zorla alınır ve alınan çocuklar bir daha asla ailelerine gösterilmez.

Bu bilinmezlik kuyruk halkını rahatsız etse de ses çıkaramazlar çünkü onlar yönetilenlerdir ve her zaman bastırılırlar. İşte hikayenin tam bu kısmında başkarakterimiz Curtis ile tanışırız. Curtis'e ön vagonlardan bilinmeyen bir kişi gizli mesajlar gönderiyordu. Mesajlarda isyan başlatması gerektiği yazan Curtis de gerçekten tepki göstermek ve kuyruktaki en bilge kişi olan Gilliam'ı yönetici yapmak ister bu yüzden planını kuyruk halkına anlatır. Bir gün yöneticilerden bir grup yine çocuk seçmeye gelirler ve artık dayanamayan kuyruk, ayaklanır. İsyen bayraklarını çekerek vagon vagon öne ilerlerler ve gizli mesajlarda adı geçen Namgoong'u bulurlar. Namgoong trenin yapım aşamasında çalışmıştır ve tüm kapıların nasıl açılacağını biliyordur. Tek şartı kendisine ve kendisi gibi bağımlı olan kızına uyuşturucu temin etmeleridir. İki taraf da anlaşmayı kabul eder ve ayaklanma büyür. Curtis ve kuyruk halkı ön vagonlara, yönetim ise arka vagonlara bir ileri bir geri gidip birbirlerini yok etmeye çalışırken Namgoong kızına tüm faydalı vagonlardan yararlanarak doğayı ve dış dünyanın gerçeklerini öğretir.

Filmin büyük bir kısmı alt sınıf ve üst sınıf arasındaki çatışmaya odaklıdır fakat asıl ele alınması gereken konu en üst yönetici Wilford'dur. Günümüzde de kafamızı kaldırsak göreceğimiz gibi, aslında ne üst sınıf bu savaşı kazanır ne de alt sınıf. Bu savaşın tek kazananı herkesi ayaklarına altına alan ve kendisine körü körüne bağlayan Wilford. Filmin çarpıcı sonunda anlarız ki her topluma ve bütün olası sistemlerin mutlaka bir Wilford'u vardır ve her şeyi, kendisine karşı yapılan eylemleri bile o yönetir. Fakat lüks içinde yaşayan ve alt sınıfı küçümseyen üst sınıf ve yokluk içinde yaşam savaşı verip düşmanı üst sınıf sanan alt sınıf bunu hiçbir zaman anlamaz. Bütün siyasal sistemlerin bir eleştirisi niteliğinde olan filmi izlemenizi hatta mümkünse tekrar izlemenizi tavsiye ediyorum çünkü ilk seferde fark etmeyeceğiniz onlarca detay mevcut bu filmde. Filmin en büyük şüphesi ise Wilford'un gerçek hayatta kim olduğu, söylentiler olsa da kimse bu konuda ortak bir sonuca varamamıştır. Kanaatimce, Wilford'u tanısak bile anlamayız, anladığımızı sanıp üst sınıfa düşman oluruz bu yüzden gerçek düşmanı iyi tanımak gerekir. Gölge-min gölgesi ve birilerinin gölgesi olmaksızın kaçınmamız gerekir.

Hilal TEZEL

SUFLE TARIFI

2 yumurta

1,5 çay bardađı Őeker

1 ay bardađı süt

1 ay bardağı sıvıyağ

2 ay bardađı un

2 yemek kaşığı kakao

2 paket kabartma tozu

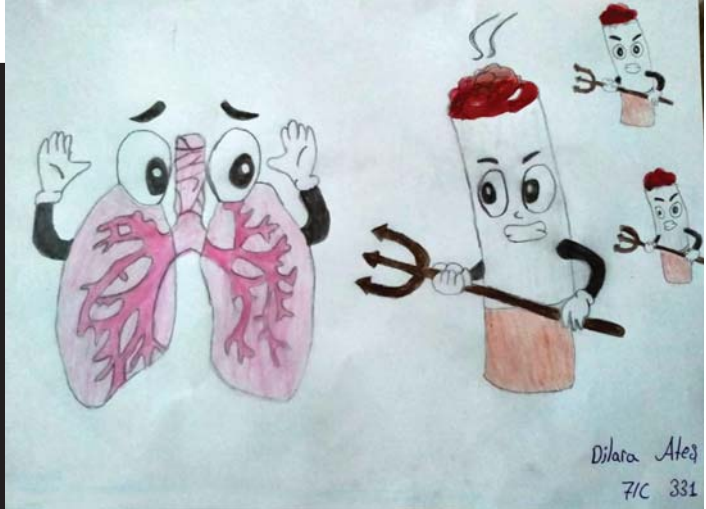
1 paket Őekerli vanilin

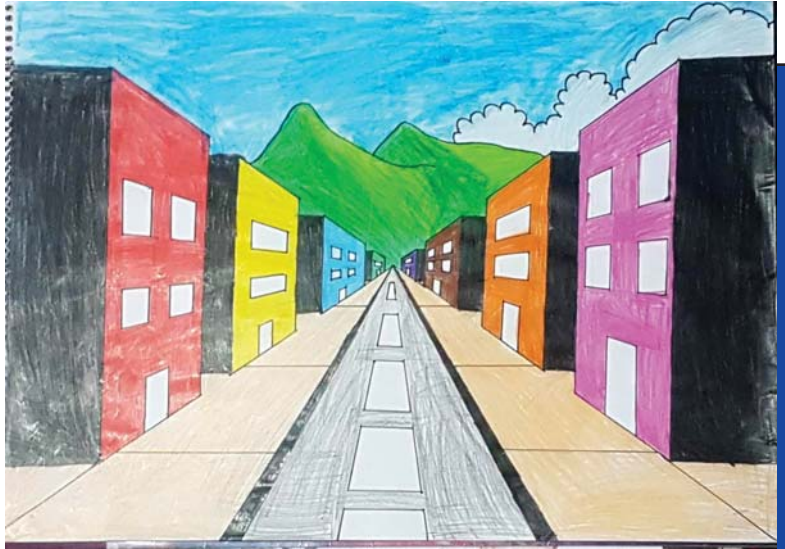
4 yemek kaşığı kahvaltılık okolata

SESİZ KALMA

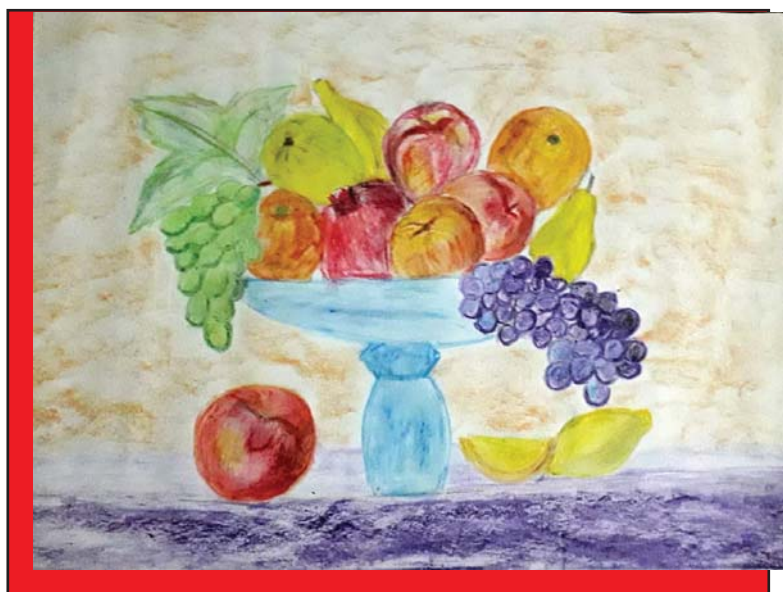

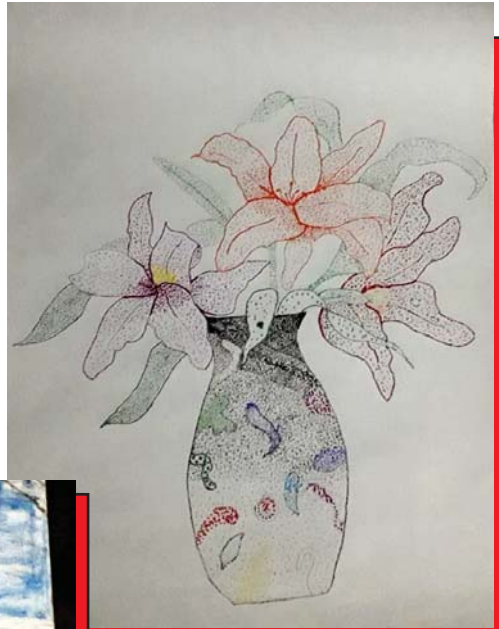
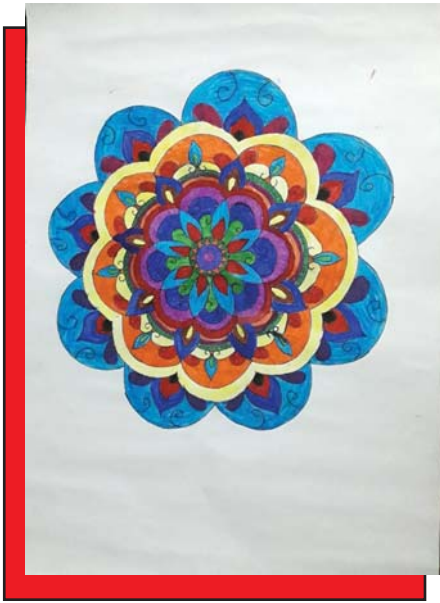
Dilara Ateş
7/C 331

TÜRKİYE'NİN SU SORUNU

Türkiye de, sanılanın aksine su zengini bir ülke değil, hatta tam tersine yılda kişi başına düşen bin 519 m³'lük su miktarı ile "su sıkıntısı çeken" bir ülke konumunda. Türkiye nüfusunun 2030 yılında 100 milyona ulaşacağı ve kişi başına düşen su miktarının bin 120 m³'e gerileyeceği öngörülüyor

Su sıkıntısına karşı köklü önlemler;

1. Rezervuarlara yatırım yapmak.
2. Deniz suyunu arıtmak.
3. Atık suyu arıtmak.
4. Bireylerin daha az su tüketmesini sağlamak.
5. Su saati takmak ve su fiyatını arttırmak.
6. Su şirketlerinin sızıntıları durdurmasını sağlamak.
7. Bölgeler arasında su aktarımı yapmak.
8. Nüfusu stabilize etmek veya nüfus hareketini sağlamak.